

KATECHETICKÉ OZVENY

Informátor a metodický pomocník pre katechétovej Spišskej diecézy

Šk. r. 2009/2010

č. 3

**„Nauč ma, Kriste,
ako žiť,
nauč ma milovať!
Evanjeliu uveriť,
život objavovať.
Pod Tvojim krížom,
Ježišu...“**

(kríž v ruinách po zemetrasení na Haiti)

Každodenná realita kríža je prítomná v našich životoch. Preto táto prosba je akousi výzvou pre nás všetkých, aby sme sa spolu s Ježišom pozreli na svoj život, na vlastné zlyhania, ale aj na nádej, ktorá je v tajomstve kríža daná nám všetkým - ako pozvanie nechať sa prijať Bohom a rásť tak v jeho láske.

Vieme, že Boh ostáva medzi nami v situáciách, symboloch, znameniach, zostáva s nami v spoločenstve a vo sviatostiach...

OBSAH

OBSAH	2
ÚVODNÍK	2
INFO.....	3
ODBORNÝ PORADCA – Špirálovité vyučovanie	9
AKO AKTIVIZOVAŤ – Pôstne námety	9
KATECHETICKÉ NÁMETY – Pôst je čas lásky a premeny, Ježišova cesta do Jeruzalema	24
PONÚKAME	28

ÚVODNÍK

V súčasnosti majú ľudia radi úspech a úspešných ľudí. Veľmi ťažko prijímajú v osobnom i spoločnom živote neúspech, nešťastie, utrpenie. Spoločenská kríza ťažko dopadá aj na veriacich ľudí. Okrem spoločenskej a hospodárskej krízy sa hovorí o kríze náboženstva, viery, Cirkvi. V médiách a v osobných rozhovoroch sa viacej vypichujú neúspechy a pády ľudí Cirkvi. Medzi veriacimi sa šíri skepsa, skleslosť a niekedy i obviňovanie samého Boha, prečo dopustí rôzne nešťastia, katastrofy, choroby. Veľmi ťažko príde i veriacim ľuďom prijať životnú filozofiu a vyznanie trpiaceho Jóba: „Azda máme len dobré brať od Pána, a zlé prijať by sme nemali? (Jób 2,10).

Radostná zvesť, ktorá oznamuje spásu, nie je posolstvom pre úspešných a prosperujúcich na tomto svete. Ježiš nazýva blahoslavenými, čiže šťastnými tých, ktorí sú chudobní, hladní, plačú, znášajú prikoria a prenasledovania pre jeho meno. (porov. Mt. 5,3-11) Predovšetkým im prisľubuje eschatologické naplnenie Božích prisľúbení o plnosti a radosti života. Ježiš je citlivý na ľudskú biedu, hlad a utrpenie. (porov. VDK, 103)

Podobne aj Cirkev, ktorá je spoločenstvom Kristových učeníkov a nasledovníkov i svedkov, má mať túto citlivosť, akú mal voľakedy jej Majster. Ako pozorujeme pri rozličných katastrofách a ľudských tragédiách, ktoré sa dejú vo svete, kresťania ako prví prichádzajú s praktickou humanitnou pomocou a službou. Pamätajú na tých, čo sú odsúdení žiť na okraji spoločnosti: znášajú hlad, chronické choroby, negramotnosť, nespravodlivosť v spoločenských vzťahoch, hospodárske vyko-

ristovanie, kultúrnu, etnickú a náboženskú netoleranciu.

Ako dôležitý rozmer svojho poslania Cirkev vidí v hlásaní oslobodenia pre milióny ľudí vo svete a jej vlastných synov a dcér. Má povinnosť prispievať k tomuto oslobodeniu, urýchľovať ho a vydávať o ňom svedectvo. Aby katechéza na toto všetko pripravila kresťanov, má vo svojom hlásaní posolstva spásy brať do úvahy celého človeka po všetkých stránkach a to aj jeho schopností chápať a orientovať sa na absolútne, a to aj na Boha ako absolútnej bytosti.

Všeobecné direktorium pre katechizáciu uvádza: „Katechéza v rámci svojej úlohy, ktorou je morálna výchova, bude predkladať sociálnu morálku ako požiadavku Božej spravodlivosti a dôsledok radikálneho oslobodenia, ktoré priniesol Kristus. Radostnou zvesťou je vskutku to, čo kresťania vyznávajú so srdcom plným nádeje: Kristus oslobodil svet a stále ho oslobodzuje. Odtiaľto pramení kresťanská prax, ktorá je naplnením veľkého prikázania lásky.“ (VDK 104).

Keď svojho času vyčítali tí, čo sú mimo Cirkvi, že v jej radoch sú ľudia nečistí v úmysloch, podvodníci, hriešnici, vyvrheli spoločnosti, blízki priateľ a vzor svätého Otca Jána Pavla II. kardinál Stefan Wysinski, odpovedal protiotázkou: „Kde majú ísť títo všetci, u koho a kde majú hľadať svoju nádej, oslobodenie, ak nie u Boha, Krista a jeho Cirkvi? Tu ako u svojho milosrdného Otca a u láskavej Matky nachádzajú svoje oslobodenie, svoju spásu.“

Mnohokrát aj my, katechéti, dnes počujeme sťažovať si týchto „falošných moralis-

to“ na žiakov, ktorí navštevujú školské vyučovanie náboženstva alebo farskú katechézu, že sú „horší“ ako ostatná mládež. Áno, mnohokrát ich rodičia dali deti na školské vyučovanie náboženstva alebo ich posielajú do cirkevných skupín na katechézu preto, aby sme im pomohli oslobodiť sa, zbaviť sa ich morálneho a duchovného bremena: návyku, drogy, sexuálnej zvrátenosti, hriechu, vplyvu zlej partie.

Dnešné vyučovanie náboženstva, katechéza vo farnosti a v cirkevných krúžkoch má byť oslobodením, liečením z mnohých poranení tela i duše. Má byť výchovnou terapiou ducha. Má pomôcť mladým i dospelým, ako uvádza apoštol sv. Pavol: „prepásat' sa pravdou, obliecť si pancier spravodlivosti“ (Ef 6,14). Zvlášť v pôstnom období máme počas katechézy výchovne pôsobiť na mladých i dospelých, aby upreli svoj zrak na Krista –Pôvodcu spásy a Pravdu života.

V silnom zápase o orientáciu dnešného kresťana, je nám treba byť veľmi vynaliezavými vychovávateľmi spravodlivosti v Kristovi. Tu musíme predovšetkým my, vychovávateľa vo viere, pochopiť, čo znamená obliecť si sv. Pavlom spomínaný „pancier spravodlivosti“. Naozaj, predovšetkým nám kňazom a katechétom, je treba pochopiť, že v Kristovi sa máme oslobodiť, pokorne a kajúcne vyniesť na kríž svoje slabosti, nedokonalosti, poklesky a prijať životné zmýšľanie (filozofiu)

a múdrosť, o ktorej učí sv. biskup Cyril Jeruzalemský: „Nech nie je kríž tvojou radosťou iba v pokojných časoch; ale aj v čase prenasledovania maj tú istú vieru, aby si nebol v čase pokoja Ježišovým priateľom a v čase boja nepriateľom. Teraz prijímaš odpustenie hriechov a štedré milosti duchovných darov od svojho kráľa. Keď sa strhne bitka, odhodlane bojuj za svojho kráľa. Ježiš bol za teba ukrižovaný, hoci sa ničím neprevinil. A ty by si nechcel byť ukrižovaný, za toho, ktorý sa dal za teba pribiť na kríž? Nie ty jemu robíš milosť. Veď ty si ju prv dostal. Ty vraciaš milosť, keď splácaš dlh tomu, ktorý bol za teba na kríži ukrižovaný!“ (Cat. 13, Pg. 33.)

Nech nás tieto slová katechéty a učiteľa Cirkvi prvých kresťanských čias povzbudia, aby sme nielen hlásali oslobodenie v Kristovi, ale ho aj prijímali ako nezaslúžení dar od Ukrižovaného. Nech naša pôstna a veľkonočná služba katechizovaným je hlásaním Posolstva oslobodenia – spásy dnešným ľuďom slovom, príkladom a životom a zároveň potvrdením toho, že v Kristovi sa dá prekonať každý neúspech, každá kríza i ľudská nedokonalosť.

Požehnané a činorodý Pôst a radostnú Veľkú noc s Kristom, Víťazom !

Jozef Škantár
riaditeľ DKÚ

INFO

▣ Kontinuálne vzdelávanie učiteľov náboženskej výchovy a náboženstva

V rámci kontinuálneho vzdelávania poskytujeme aktualizčné vzdelávanie učiteľom náboženskej výchovy pod názvom *KURIKULUM PREDMETU KATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA/NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVY*. Učiteľ má absolvovať všetky štyri moduly v prezenčnej a dištančnej forme. Prezenčná forma znamená účasť na podujatí. Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu: účastník je povinný absolvovať najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania, vypracovať úlohy vyplývajúce z dištančnej formy vzdelávania a prezentovať mieru nadobudnutých kompetencií. Tento program budeme poskytovať aj v budúcich školských rokoch. Termíny jednotlivých modulov budú zverejnené na našej webovej stránke a pozvánky na podujatia budeme priebežne zasielať na e-mailové adresy.

▣ Model katechetickej formácie

Na základe prijatého modelu katechetickej formácie naďalej platí účasť učiteľov náboženstva na podujatiach tak, aby v každom roku dosiahli 3 body a raz za tri roky absolvovali duchovné cvičenia.

▣ Reforma v školstve

V tomto školskom roku sú v reforme ročníky: 1., 2., 5., 6. roč. ZŠ, 1. a 5. roč. špeciálnych škôl, 1. a 2. ročník gymnázií a SŠ. V školskom roku 2010/2011 nastupujú do reformy ďalšie ročníky a to 3. a 7. ročník ZŠ, 6. roč. špeciálnych škôl a 3. ročník SŠ.

Na základe záujmu rodičov je možné vyučovať náboženskú výchovu i v materských školách. Vyučovať môže učiteľ náboženskej výchovy, ktorý má platnú kánonickú misiu a spĺňa pedagogickú a odbornú spôsobilosť. Povinnosť doplniť si predprimárnu pedagogiku určujú predpisy nového Zákona č. 317/2009.

Na 1. stupni špeciálnych škôl je možnosť vyučovať náboženskú výchovu ako nepovinný predmet. Vyučovať môže učiteľ náboženskej výchovy, ktorý má platnú kánonickú misiu a spĺňa pedagogickú a odbornú spôsobilosť.

Riaditelia ŠZŠ si nesprávane vysvetľujú štátny vzdelávací program, ktorý zmenil postavenie predmetu. Na 1. stupni ostáva ako nepovinný predmet, pre ľahký mentálny postih sa stáva povinne voliteľným od 5. ročníka, pre stredný mentálny postih sa stáva povinne voliteľným od 7. ročníka. Pre ťažký a hlboký mentálny postih ostáva naďalej nepovinným predmetom. Na základe záujmu rodičov škola musí umožniť vyučovanie náboženskej výchovy aj ako nepovinný predmet.

Úlohou správcu farnosti je informovať rodičov o možnostiach vyučovania náboženskej výchovy v MŠ i ŠZŠ. Na základe záujmu rodičov je jeho povinnosťou oznámiť zriaďovateľovi školy a riaditeľovi príslušnej školy, že od septembra 2010 zabezpečí vyučovanie náboženskej výchovy. Z dôvodu schvaľovania rozpočtu na ďalší školský rok je to potrebné oznámiť do konca marca 2010.

▣ Biblická olympiáda

Začiatkom marca 2010 sa uskutočnia dekanátne (okresné) kolá Biblickej olympiády. Do tohto ročníka súťaže sa zapojilo 84 ZŠ a 26 SŠ. Predkladáme prehľad podľa jednotlivých dekanátov.

Dekanátne (okresné) kolá

DEKANÁT	POČET ŠKÔL
Sp. Nová Ves a Spišské Podhradie	15
Levoča a Spišské Podhradie	8
Stará Ľubovňa	4
Poprad	7
Kežmarok	9
Ružomberok a Liptovský Mikuláš (1)	9
Námestovo	15
Trstená	8
Dolný Kubín	9
SPOLU	84

REGIÓN	POČET ŠKÔL
Dolný Spiš	6
Podtatransko a H. Spiš (1)	9
Orava a Liptov (3)	10
SPOLU	25

Dekanáty, v ktorých počet prihlásených družstiev na ZŠ neprekročil 4, sú priradené k iným dekanátom.

❑ Výtvarná súťaž „Biblia očami detí a mládeže“

Do 31. marca 2010 je potrebné zaslať víťazné práce školského kola výtvarnej súťaže podľa jednotlivých kategórií.

❑ Vyhodnotenie korešpondenčnej súťaže v Roku kňazov

Od 1. novembra 2009 do 15. januára 2010 ste mali možnosť zapojiť sa so svojimi žiakmi do korešpondenčnej súťaže, ktorú sme pripravili z príležitosti Roka kňazov, ktorý vyhlásil sv. Otec Benedikt XVI. Cieľom tejto súťaže bolo upriamiť pozornosť žiakov lepšie spoznať osobnosť kňaza, životopisy svätých kňazov a povzbudiť všetkých k modlitbe za nich.

Do súťaže sa zapojilo 25 škôl, z toho iba 3 cirkevné školy (Spišská. Nová Ves, Ružomberok, Námestovo). Vypracovaný pracovný list so správnymi odpoveďami poslalo 144 žiakov, z toho 143 v prvej kategórii - ZŠ. Je nám ľúto, že sme takmer vôbec neoslovili katechétovej a žiakov SŠ, pretože odpovede poslala iba jedna študentka zo SOŠ v Námestove – za čo jej ďakujeme.

Najviac zapojených žiakov podľa jednotlivých škôl bolo zo ZŠ Zázrivá 25, 23 žiakov zo ZŠ s MŠ na ul. Fr. Kráľa Poprad-Veľká, 15 žiakov zo ZŠ s MŠ v Sp. Teplici, 12 žiakov zo ZŠ s MŠ Klin, 8 žiakov zo ZŠ Tatranská Lomnica a 7 žiakov zo ZŠ sv. Vincenta Ružomberok. Súťaž riešilo najviac ôsmákov (47 žiakov), ostatné ročníky sa zapojili v približne rovnakom počte (30 žiakov). Do súťaže sa zapojilo viac dievčat (94) ako chlapcov (50).

Najvyšší počet bodov, ktorý mohli súťažiaci dosiahnuť bol 73 bodov. Teší nás, že plný počet bodov dosiahli piati žiaci, ½ bodu stratili dvaja žiaci a 1 bod stratilo desať žiakov. Sedemdesiat bodov získalo 62 žiakov, čo dokazuje výborne vedomosti a predstavuje to 96 % úspešnosť. Najnižší počet bodov bol 31,5.

Postrehy: niektoré pracovné listy prišli nevyplnené, čím sa žiaci ukrátili o možnosť súťažiť. Niektorí poslali pracovný list, v ktorom neboli vypracované všetky úlohy.

Napriek tomu nás potešil záujem o súťaž. Dúfame, že ste pri riešení úloh prežili pekné chvíle a vytvorili ešte krajšie spoločenstvá.

Zoznam žiakov, zapojených do korešpondenčnej súťaže k Roku kňazov

1. kategória - ZŠ

P.č.	Meno, priezvisko	Škola	Roč.	Počet bodov (max.73)	Umiestnenie
1.	Baranová Mária	ZŠ Št. Kluberta Levoča	8.B	73	1.
2.	Gura Samuel	ZŠ s MŠ Klin	5.	73	1.
3.	Mikundová Mária	ZŠ s MŠ Klin	5.	73	1.
4.	Nekorancová Nina	ZŠ Tatranská Lomnica	9.A	73	1.
5.	Vaňa Ivan	ZŠ Št. Kluberta Levoča	8.B	73	1.
6.	Kubusová Katarína	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	72,5	2.
7.	Neupaver Daniel	ZŠ Dr. Fischera Kežmarok	9.	72,5	2.
8.	Augustín Gabriel	ZŠ Nejedlého Sp. Nová Ves	5.	72	3.
9.	Bečárová Henrieta	ZŠ s MŠ Klin	7.	72	3.
10.	Daňová Michaela	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	72	3.
11.	Jaroš Daniel	ZŠ Nejedlého, SNV	7.	72	3.
12.	Kokoruďová Dominika	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	72	3.
13.	Králiková Mária	ZŠ s MŠ Klin	6.	72	3.
14.	Ličková Zuzana	ZŠ R. Dilonga Trstená	9.A	72	3.
15.	Litvak Damian	ZŠ s MŠ Klin	7.B	72	3.
16.	Mikurdová Terézia	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	72	3.

17.	Suľová Ema	ZŠ R.Dilonga Trstená	9.A	72	3.
18.	Kakalejčík Samuel	ZŠ CaM Sp. Nová Ves	6.A	71,5	4.
19.	Lačný Lukáš	ZŠ CaM Sp. Nová Ves	6.	71,5	4.
20.	Baranová Miroslava	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	71	5.
21.	Bizubová Lívia	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	7.A	71	5.
22.	Forbergerová Kristína	ZŠ Lipová, SNV	6.	71	5.
23.	Gondek Damián	ZŠ s MŠ Haligovce	8.	71	5.
24.	Grič Štefan	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	8.A	71	5.
25.	Chovanová Slavomíra	ZŠ s MŠ Lipt. Teplička	9.	71	5.
26.	Kapustová Katarína	ZŠ Lipová, Sp. Nová Ves	9.	71	5.
27.	Kotočová Erika	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	7.A	71	5.
28.	Kuzmíková Veronika	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	71	5.
29.	Mešková Jana	ZŠ s MŠ Klin	6.	71	5.
30.	Mochnálová Michaela	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	7.A	71	5.
31.	Mochnálová Monika	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	71	5.
32.	Novotná Martina	ZŠ Tatranská Lomnica	8.A	71	5.
33.	Skokanová Silvia	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	71	5.
34.	Stosil Adrián	ZŠ Tatranská Lomnica	8.A	71	5.
35.	Šavel Martin	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	71	5.
36.	Zembjaková Ivana	ZŠ R.Dilonga Trstená	9.B	71	5.
37.	Žifčáková Tatiana	ZŠ Tatranská Lomnica	9.A	71	5.
38.	Ambróz Vladimír	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	8.A	70,5	6.
39.	Červeň Tomáš	ZŠ Zázrivá	6.A	70,5	6.
40.	Janíková Viktória	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	70,5	6.
41.	Korčénová Kristína	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	70,5	6.
42.	Muzslayová S.	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	70,5	6.
43.	Rusnáková Katarína	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	70,5	6.
44.	Buxárová Kristína	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	70	7.
45.	Cehula Juraj	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	5.A	70	7.
46.	Filická Daniela	ZŠ Lipova, SNV	6.	70	7.
47.	Chovancová Terézia	CZŠ Sp. Nová Ves	6.	70	7.
48.	Chovanec Dávid	CZŠ Sp. Nová Ves	5.	70	7.
49.	Chovanová Klára	ZŠ s MŠ Lipt. Teplička	6.	70	7.
50.	Kazarová Lucia	ZŠ Zázrivá	9.A	70	7.
51.	Klinovský Filip	ZŠ s MŠ Klin	5.	70	7.
52.	Košarišťanová Denisa	ZŠ Zázrivá	9.A	70	7.
53.	Kralčáková Monika	ZŠ Zázrivá	9.A	70	7.
54.	Kročénová Alžbeta	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	70	7.
55.	Lacková Vanda	ZŠ Tatranská Lomnica	9.	70	7.
56.	Lesnicka Lucia	ZŠ Lipová, Sp. Nová Ves	9.	70	7.
57.	Martinko Lukáš	ZŠ Nejedlého, SNV	5.	70	7.
58.	Rusnáková Kristína	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	70	7.
59.	Stanček Peter	ZŠ sv. Cyrila a Metoda	7	70	7.
60.	Šimková Patrícia	ZŠ Št. Kluberta Levoča	8.B	70	7.
61.	Tomašík Dominik	ZŠ s MŠ Klin	6.B	70	7.
62.	Tuková Andrea	ZŠ s MŠ Nižná	8.	70	7.
63.	Bebjaková Alžbeta	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.	69,5	8.
64.	Bendžalová Linda	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	69,5	8.
65.	Bražinová Dominika	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.	69,5	8.
66.	Káziková Silvia	ZŠ Zázrivá	6.A	69,5	8.
67.	Klusová Lenka	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.	69,5	8.
68.	Kršková Veronika	ZŠ Zázrivá	8.A	69,5	8.
69.	Staňa Ján	ZŠ sv. C. a M. Sp. Nová Ves	7.	69,5	8.
70.	Tekáčová Alžbeta	ZŠ sv. C. a M. Sp. Nová Ves	7.	69,5	8.

71.	Vaverčáková Miriam	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	7.A	69,5	8.
72.	Zrníková Anna	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.A	69,5	8.
73.	Adamjak Tadeáš	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	5.A	69	9.
74.	Baculáková Daniela	ZŠ s MŠ Klin	6.	69	9.
75.	Biroščák Peter	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	69	9.
76.	Krupčo Dávid	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	69	9.
77.	Kurtulíková Barbora	ZŠ s MŠ Klin	5.	69	9.
78.	Lešková Lenka	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	69	9.
79.	Milanová Júlia	ZŠ s MŠ Lipt. Teplička	8.	69	9.
80.	Otruba Marek	ZŠ Zázriva	8.A	69	9.
81.	Pavličko Julius	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	6.	69	9.
82.	Regulyová Katarína	ZŠ s MŠ Nižná	9.	69	9.
83.	Smržíková Veronika	ZŠ Slnecná, Námestovo	7.	69	9.
84.	Večerková Katarína	ZŠ s MŠ Klin	7.	69	9.
85.	Vojtašáková Monika	ZŠ s MŠ Rabčice	7.	69	9.
86.	Laššáková Lucia	ZŠ s MŠ Klin	7.	68,5	10.
87.	Smržíková Veronika	ZŠ Námestovo, Slnecná	7	68,5	10.
88.	Vojsovičová Miroslava	Gymnázium Lipt. Hrádok	Tercia	68,5	10.
89.	Gaspar Marek	ZŠ Tatranská Lomnica	9.	68	11.
90.	Jankura Eduard	ZŠ Tatranská Lomnica	9.	68	11.
91.	Otrubová Monika	ZŠ Zázrivá	9.B	68	11.
92.	Saganová Monika	ZŠ s MŠ Nižná	9.	68	11.
93.	Šmidová Simona	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	7.A	68	11.
94.	Šuvadová Monika	ZŠ R. Dilonga Trstená	7.B	68	11.
95.	Kester Kevin	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	6.A	67,5	12.
96.	Badaň Jakub	ZŠ Zázrivá	6.A	67	13.
97.	Suchareková Lenka	ZŠ s MŠ Lipt. Teplička	8.B	67	13.
98.	Kazár Jakub	ZŠ Zázrivá	7.B	66,5	14.
99.	Mahútová Kristína	ZŠ Zázrivá	6.A	66,5	14.
100.	Kapral Matúš	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	66	15.
101.	Michnová Júlia	ZŠ Haligovce	8.	66	15.
102.	Podhorská Nikola	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	66	15.
103.	Šebestová Mária	ZŠ s MŠ Lipt. Teplička	8.	66	15.
104.	Žideková Lenka	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	66	15.
105.	Dikant Samuel	ZŠ Nad Medzou, SNV	6.	65,5	16.
106.	Smolárová Monika	ZŠ s MŠ Lipt. Teplička	6.A	65,5	16.
107.	Koky Ľubomír	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	65	17.
108.	Olexa Damián	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	65	17.
109.	Toporcer P.	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	65	17.
110.	Zemjanková	ZŠ Haligovce	8.	65	17.
111.	Durdík Matej	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	64,5	18.
112.	Pekarčík Patrik	ZŠ s MŠ Poprad Veľká	8.A	64,5	18.
113.	Zichová Andrea	ZŠ Zázrivá	8.A	64,5	18.
114.	Kurtulík Samuel	CZŠ sv. Gorazda Námestovo	8.A	64	19.
115.	Bombeková Zuzana	CZŠ sv. Gorazda Námestovo	8.A	63	20.
116.	Kasan Michal	CZŠ sv. Gorazda Námestovo	8.A	63	20.
117.	Gažiová Frederika	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	62,5	21.
118.	Kitaš Tomáš	ZŠ Zázrivá	8,B	62,5	21.
119.	Pazdera Ján	ZŠ Zázrivá	8.B	62,5	21.
120.	Ščuková Lucia	ZŠ s MŠ Sp. Teplica	7.	62,5	21.
121.	Kamhalová Karolína	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.A	62	22.
122.	Otruba Ondrej	ZŠ Zázrivá	8.B	61,5	23.
123.	Mačáková Patrícia	ZŠ s MŠ Slovenská Ves	7.A	61	24.

124	Mravcová Mária	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.A	59,5	25.
125	Rechtoriková Monika	ZŠ Zázrivá	8.B	59,5	25.
126	Trnovcová Eva	ZŠ Zázrivá	9.A	59,5	25.
127	Baroš Pavol	ZŠ Lúčky	7.	59	26.
128	Hrbček Tomáš	ZŠ Lúčky	7.	59	26.
129	Hovančiová Terézia	ZŠ R. Dilonga, Trstená	7.B	58,5	27.
130	Pitoňák Radoslav	Gymnázium Lipt. Hrádok	Tercia	58,5	27.
131	Petrek Michal	ZŠ Št. Kluberta Levoča	8.B	56,5	28.
132	Rechtorík Filip	ZŠ Zázrivá	7.A	56,5	28.
133	Trnovcová Monika	ZŠ Zázrivá	8.B	56,5	28.
134	Knapíková Svetlana	ZŠ Haligovce	8.	54,5	29.
135	Mäsiarová Andrea	ZŠ Zázrivá	7.A	51	30.
136	Matúšová Mária	ZŠ Zázrivá	8.B	49	31.
137	Mäsiarová Simona	ZŠ Zázrivá	6.A	43,5	32.
138	Čupajová Terézia	ZŠ Zázrivá	6.A	40,5	33.
139	Gaššo Peter	ZŠ Zázrivá	8.B	40,5	33.
140	Fašánková Erika	ZŠ Zázrivá	6.A	36	34.
141	Antal Anton	ZŠ Tatranská Lomnička	9.	33,5	35.
142	Kovalčíková Michaela	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.A	31,5	36.
143	Štrbáňová Kristína	ZŠ sv. Vincenta Ružomberok	8.A	31,5	36.

II. kategória SŠ

P.č.	Meno, priezvisko	Škola	Roč.	Počet bodov (max.67)	Umiestnenie
1.	Kosmeľová Alena	SOŠ Námestovo	4.	65	1.

B l a h o ž e l á m e a pre víťazov chystáme malé prekvapenie!

▣ Z farskej katechézy - korešpondenčná súťaž „Spoznaj svoju farnosť“

Od 1.3.2010 sa môžete zapojiť do diecéznej súťaže „Spoznaj svoju farnosť“. Súťaž je organizovaná v Roku kresťanskej kultúry a je zameraná na lepšie poznanie farnosti ako miesta spoločnej oslavy, obety, služby, vzájomnosti a ohniska šírenia viery.

Cieľom súťaže je:

- prispieť k lepšiemu poznaniu patróna farnosti, chrámu, histórie farnosti, inštitúcií;
- oboznámiť sa s významnými osobnosťami a udalosťami z minulosti a prítomnosti;
- predstaviť spôsob prežívania významných dní liturgického roka, spoločných akcií, výletov;
- spoznať život vo farnosti (spoločenstvá, katechéti, laickí pracovníci, skupiny, spolky, hnutia).

Organizátorom je oddelenie pastoračnej a špeciálnej katechézy DKÚ.

Súťaž ponúka štyri tematické okruhy pre tri vekové kategórie. Súťažiaci sa môžu zapojiť do súťaže vytvorením vlastnej prezentácie (v programe MS PowerPoint použiť foto, video, mp3). Ukončenie súťaže 01.05.2010.

Propozície súťaže nájdete na našej webovej stránke.

Špirálovité vyučovanie

Špirálové vyučovanie pomáha dvíhať vedomostnú úroveň žiakov ale i duchovnú úroveň vzhľadom na vek, rozumové poznanie a psychickú zrelosť osobnosti.

V nových osnovách pre náboženstvo je uplatňovaný špirálový systém, ktorý na jednotlivých stupňoch školského vyučovania realizuje rast osobnosti. Proces je uskutočňovaný komplementárne – celistvo, ale pri hlbšom skúmaní obsahového štandardu možno dedukovať učenie dogmatiky, morálky, liturgie a modlitby, tak ako je to rozdelené v Katechizme Katoľickej cirkvi.

Pre učiteľa náboženstva je dôležité poznať obsahový a výkonový štandard a uvedomiť si v každom ročníku, ktorá oblasť učenia je pojatá v cieľoch. Ak tieto zásady učiteľ nerešpektuje a vyučovaciu hodinu obsahovo predimenzuje, hrozí dvojaké nebezpečenstvo: po prvé, že nenaplní výkonový štandard, pretože mu na neho nezostane čas, po druhé, že žiaci budú mať na ďalších hodinách a v ďalších ročníkoch pocit, že sa učia stále to isté.

Naučme sa zatiahnúť na hĺbinu, ako to pri stretnutí s mladými povedal Boží služobník Ján Pavol II. Stojí to námahu a dôslednú prípravu predovšetkým učiteľov. Ich úlohou je oboznamovať sa s novými metodickými postupmi, ktoré ponúka metodická príručka hlavne z pohľadu hĺbky. Tu nie je možné rozpísať v metodickej príručke. Učenie Cirkvi je zahrnuté v cieľoch a štandardoch.

Veríme, že spoločným úsilím sa nám podarí zatiahnúť na hĺbinu, osloviť žiakov v tej oblasti života, ktorá je pre nich najdôležitejšia.

-ks-

AKO AKTIVIZOVAŤ

Hľadanie symbolov života

Cieľ: Prijatť vážne realitu smrti a života. Symbolicky vyjadriť vieru vo vzkriesenie.

Priebeh:

1. ZNAMENIE SMRTI

a) Hľadať znamenia smrti:

Členovia skupiny si pred tým pripravujú výstrižky fotografií, nadpisov a článkov z novín a časopisov, ktoré pripomínajú smrť. Všímajú si nielen situáciu fyzickej smrti, ale tiež ničenie životného prostredia, beznádejnosti, straty zmyslu života a pod. Pri stretnutí potom v tichu a pri tichej hube rozložia tieto výstrižky po zemi tak, aby vytvorili veľký kríž. Pri ukladaní svojho textu, alebo obrázku môže každý vyjadriť svoju bolesť nad danou skutočnosťou vo forme ľútosti alebo žaloby. (napr. mrzí ma, bolí ma... že sa ľudia stále zabijajú vo vojnách...)

b) Rozhovor o znameniach smrti

Animátor moderuje rozhovor skupiny, pri ktorom dáva napr. tieto otázky: „Aké myšlienky a pocity ma napadajú, keď sa pozerám na tento kríž? Ako som schopný to všetko spojiť so svojou vierou v dobrého Boha?“

c) Úvaha o kríži

Animátor uzavrie rozhovor niekoľkými vetami o význame kríža:

Napr.: „V antickej dobe bol kríž znamením hanby, odsúdenia. Bola to forma trestu pre najťažších zločincov...

Skrze Ježišovu smrť sa stal kríž znamením nádeje a budúcnosti pre všetkých, ktorí veria, že Ježiš nás svojím krížom vyslobodil z našich hriechov.

Keď uctievame kríž v svojich domovoch, keď nosíme krížik na krku alebo robíme na sebe znamenie kríža, priznávame sa k Ježišovi Kristovi.

2. ZNAMENIE ŽIVOTA

a) Hľadať znamenie života

Znamenia smrti vyjadrené krížom sú jednou časťou nášho života. Vďaka Bohu, v živote existuje veľa ďalších znamení, ktoré nám dávajú nádej.

Členovia skupiny môžu ísť von a v blízkom okolí hľadať v prírode rôzne znamenia života (napr. kvet, semeno, zelenú ratolesť...) Tieto znamenia potom položia na výstrižky o smrti, takže nakoniec zas tvoria podobu kríža. Počas práce môže znieť tmená hudba. Pritom môžu vyjadriť svoju vďaku alebo nádej.

b) Rozhovor o živote

Animátor pozve všetkých k rozhovoru o živote, pri ktorom dáva napr. tieto otázky: „Aké myšlienky a pocity máte pri pohľade na náš kríž v tejto novej podobe? Ako môže v konkrétnom živote zvíťaziť život nad smrťou? Aké s tým máme skúsenosti?

c) Modlitba

Stretnutie skupiny uzavrieme modlitbou. Môžeme to urobiť formou spoločnej modlitby (napr. žalmy, spontánne vyjadrenie jednotlivcov...) alebo piesne.

Pôstna cesta – deň za dňom sa list plní farbami

Cieľ: Učiť sa prežívať pôstnu dobu s malými, ale pritom veľkými úlohami každého dňa.

Pomôcky: pastelky, vhodná pôstna cesta

Realizácia: Na papieri sú nakreslené všetky dni pôstneho obdobia. Každý večer sú deti pozvané vyfarbiť prázdne miesto farbou podľa toho, ako sa im podarilo byť vernými svojmu záväzku. (Napr. zelená farba – snaha bola, žltá – dnes sa mi darilo, fialová – za veľa to nestojí. Podobne ako farba sa dajú použiť aj smailíci).

Torta radosti

Cieľ: Učiť sa zamýšľať nad dôležitosťou postojov a hodnôt, ktoré vedú k šťastiu.

Oceniť hodnotu zmyslu života.

Pomôcky: pero, papier

Realizácia: Po úvode do témy, čo pre účastníkov znamená radosť, vyzveme ich, aby na papier napísali, aké sú „prísady“ a postup pre výrobu „torty šťastia – radosti“. Upozorníme ich, že majú dať do torty všetko, čo je podľa nich najdôležitejšie, aby bola naozaj dobrá a aby boli z toho šťastní. Ak sú deti ešte malé, je lepšie ich nechať pracovať v malých skupinách. Katechéta je im nápomocný radou. Po prípravnej fáze sa zídu opäť všetci spoločne a predstavia rôzne „recepty“, ktoré si potom môžu vziať domov a vyvesiť v kuchyni.

PRÍBEH KLINCA

Oslobodenie človekom pribitým na kríž

Klince.

Obyčajný klinec na tisíc použití.

Jeden klinec nám vyrozpráva príbeh človeka – o jeho ukrižovaní.

Bolesť.

Rany krvácajú.

Klince, ktoré pribíjame my.

Nekonečné množstvo klincov, ktorými bodáme tých, ktorí sú vedľa nás.

Kto nás oslobodí?

Kristus, pribitý na kríž vyťahne klince.

Urobí z nás svojich pomocníkov pri vyťahovaní klincov naším bratom a sestram.

- pred zhromaždenými sú 3 panely, alebo jeden veľký polystyrén rozdelený do troch častí, do ktorých sú napichané rôzne klince.

- v strede je panel s množstvom špendlíkov

- reflektorom alebo projektorom ich z boku osvetľujeme pre lepší efekt

- na strednom panely so starými klincami a špendlíkmi rozložíme klince tak, aby nám imaginárne vytvárali siluetu Ukrižovaného.

ÚVOD:

Klinec a jeho príbeh.

Komentátor:

Tmavý kov vyťažený z hĺbín zeme dosiahne svoj cieľ: Podnik, remeselnícka dielňa.

Oheň ho roztaví.

Modelujú ho šikovné ruky a ťažké kladivo.

Prijme tvar.

Klince dlhé, hrubé, tenké, krátke...

Vyrobené na zhotovenie veľa vecí.

Klinec alebo skoba môže byť obyčajným oporným bodom, alebo schodíkom pre výstup na vrchol, môže zaistiť lano a získať istotu.

Obyčajný klinec. A má tisíce použití.

Čo môže povedať tento jednoduchý predmet?

Klinec – príbeh človeka – tvoj príbeh.

Videl si už tisíce klincov.

Veľa si ich už pribil.

Klince zhrdzavené časom, ktoré sú pred tebou.

Držali spojené trámy a dosky na jednom zbúranom dome.

Klinec...

Tvoj život je často dobodaný od klincov:

Prenikajú do mäsa, trhajú ho.

Rany, ktoré krvácajú.

Utrpenie.

Moja bolesť.

Nesmierna bolesť ľudstva.

Ľudské chodníky posypané klincami s ostrými hrotmi.

Človek s prebodnutým životom...

1. UKRIŽOVANÝ

Premietnuť pomocou dataprojektoru ukrižovanie Ježiša Krista z filmu Ježiš Nazaretský, alebo obrázky, zvyrazňujúce utrpenie človeka na tejto Zemi (chudoba, choroby, úzkosť, strach... Počas premietania obrázkov je potrebný komentár.
Záver tvorí čítanie z knihy Jób (Jób 23,2-9; 24,1-4.9-12).

2. KLINCE, KTORÉ PRIBÍJAM JA

Každý dostane jeden kliniec.

Meditácia

Komentátor:

Kliniec v твоjich rukách.

Kliniec v tele ľudstva, v tele mojich bratov, v mojom tele.

Univerzálna bolesť.

A ja som spoluvinník. Aj ja vlastným klincom, ktorými zraňujem.

Svojím jednaním spôsoboval bolesť.

Moje myšlienky, tak rázne a neoblomné, akoby rana za ranou pribíjali mojich blízkych.

Nie vždy používam na veľké zranenie mocné klince.

Osvojil som si špendlíkovú techniku.

Malé pichnutie:

slovami, prístupom, pohľadmi,

škodoradostným úsmevom.

Nekonečne veľa špendlíkov pre zranenie blízkych.

Aj ja sám sa cítim byť zovretý klincami,

Ktoré ja sám pribíjam.

Kto ma oslobodí?

Kto vytiahne ohnuté klince?

Pieseň – vyjadrujúca ľútosť.

3. PRÍSĽUB VYSLOBODENIA

Čítanie: Iz 49,14-16 alebo Rim 8,18-28.38-39

4. KRISTUS VYŤAHUJE ČLOVEKU KLINCE

Pred Evanjeliom je vhodné zaspievať pieseň.

Nasleduje čítanie textu Evanjelia podľa Marka 2,1-12 a krátky príhovor.

Prosba o odpustenie – nasledujú vlastné modlitby, poďakovanie, prosby.. (za každou treťou prosbou sa môže spievať refrén z Taizé).

Kyrie, Kyrie, eleison (2x).

Nakoniec sa spoločne pomodlíme.

Otče náš.

Znak pokoja.

Evanjelium: Mk 14,17-20.33-37

Ak sa číta Evanjelium, ďalší z predsedajúcich sa priblíži k panelu s červenou stuhou upraví siluetu Ukrižovaného.
Nakoniec prečíta Žid 4,14-16

(Po prečítaní môže začať sv. spoveď. Po sv. spovedi kajúcnik odovzdá klinec kňazovi, ktorý ho vloží do vreca zlatej alebo striebornej farby a po ukončení sviatosti zmierenia ich všetci kňazi položia pod panel.)

6. POĎAKOVANIE

Dospievame kánon: Boh je láska..

Počas spevu položí predsedajúci kyticu kvetov k panelu so siluetou.

Modlitba vďaky

Kňaz:

Je naozaj dôstojné a spravodlivé, vzdávať Ti vďaky, dobrý a milujúci Otče. Vo svojej láske si sa k nám priblížil. Boli sme ako mŕtvi, pribití zlom. Ty si poslal Krista, Tvojho Syna. Vzal na seba naše bremená. Bol ukrižovaný a znovu nám priniesol nádej. Vytiahol klinec zla. Uzdravení Ježišovými ranami sa stávame jeho spolupracovníkmi pri zmierňovaní bolesti našich bratov.

V našom srdci prebýva duch Lásky...

So srdcom plným radosti vďačne zaspievajme Bohu. (napr. Magnificat)

*Podľa námetu v časopise Naim
spracoval Marián Majzel*

OSEMSMEROVKA

M	Á	R	CH	B	A	I	C	Á	K	I	F	I	T	A	E	B
H	Z	J	A	V	E	N	I	E	R	D	K	Č	S	K	Z	L
O	J	E	V	G	N	P	N	N	N	A	B	V	V	S	T	I
V	P	U	Ť	Ó	N	B	Ž	K	R	T	Ť	A	Ä	Č	E	T
T	L	CH	A	L	P	T	R	Z	E	S	P	I	T	Ú	I	U
S	V	A	N	A	P	L	Á	M	E	I	L	R	O	Ľ	N	R
M	P	R	Í	K	A	Z	N	Č	I	O	L	Á	S	K	A	G
O	N	I	T	E	N	B	V	A	T	L	Z	M	Ť	T	Z	I
J	A	S	S	D	N	V	Ľ	Š	Š	T	O	K	CH	S	Á	A
A	M	T	V	Y	A	E	O	B	O	L	E	S	Ť	T	K	CH
T	G	I	N	P	D	P	CH	E	I	R	H	Š	Ť	K	I	V
R	O	A	N	E	A	N	P	A	K	T	A	M	Č	T	R	N
R	D	D	N	M	U	I	R	É	T	S	Y	M	N	P	P	N

APOŠTOLI - BEATIFIKÁCIA - BOLEŠŤ - ČEŠŤ - DEKALÓG - DOGMA - EUCHARIS-
TIA - HRIECH - CHRÁM - KĽÚČ - LIEK - LITURGIA - MÁRIA - MATKA - MILOŠŤ -
MYSTÉRIUM NEDEĽA - PANNA - PRIKÁZANIE - SMOLIAR - SPISY - STÍNAŤ -
SVÄTOŠŤ - TAJOMSTVO ZÁZRAK - ZJAVENIE

1.																
2.																
3.																
4.																
5.					a											
6.																
7.																
8.																
9.																

Do hrubo orámovaných políčok vpísať 62 písmen, ktoré ostanú po vyškrtnaní slov. Ostatné písmená je potrebné doplniť.

Na pôstnu dobu

Vyskúšajte sa, zopakujte svoje vedomosti, doma alebo na náboženstve, samy alebo v spoločensťve, buďte chvíľu myšlienkami pri Spasiteľovi.

1. Čo rozumieme pod pojmom „Veľký týždeň“?

- a/ najdlhší týždeň pred polročným vysvedčením
- b/ posledné dni života Pána Ježiša na zemi pred svojou smrťou
- c/ týždeň pred Vianocami

2. Čo slávime na Zelený štvrtok ?

- a/ deň objavenia špenátu
- b/ premenenie Pána Ježiša na hore Tábor
- c/ Poslednú večeru

3. V ktorý deň bol Pán Ježiš ukrižovaný ?

- a/ Veľký piatok
- b/ Bielu sobotu
- c/ Modrý pondelok

4. Čo povedal Pán Ježiš kajúcemu lotrovi na kríži?

- a/ veru, hovorím ti, dnes budeš so mnou v raji
- b/ ľahšie je prejsť ľave uchem ihly, ako boháčovi do kráľovstva nebeského
- c/ neplačte nado mnou, ale nad sebou a svojimi hriechmi

5. Koľko pádov Pána Ježiša sa spomína v krížovej ceste?

- a/ 5 pádov
- b/ 3 pády
- c/ žiaden pád

6. Čo sa stalo, keď Pán Ježiš dokončil na kríži?

- a/ zasvietilo slnko
- b/ zavládla tma po celej zemi, otvárali sa hroby a mŕtvi vstávali z hrobov
- c/ začalo snežiť

7. Aké boli posledné slová Pána Ježiša na kríži?

- a/ Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha
- b/ Bože môj, prečo si ma opustil
- c/ žíznim

8. Kto pomáhal Pánu Ježišovi niesť kríž?

- a/ vojaci
- b/ plačúce ženy
- c/ Šimon z Cyreny

9. Ktorý učeník zradil Pána Ježiša?

- a/ Peter
- b/ Tomáš
- c/ Judáš Iškariotský

- 10. Ako sa volá nedeľa, ktorú slávime ako vstup Pána Ježiša do Jeruzalema?**
a/ smrtná
b/ kvetná
c/ dobrého pastiera
- 11. Ktorú sviatosť ustanovil Pán Ježiš pri Poslednej večeri?**
a/ sviatosť oltáru a kňazstvo
b/ sviatosť oltáru
c/ sviatosť manželstva
- 12. Prečo chceli Židia Pána Ježiša zabiť?**
a/ lebo hlásal pravdu, ktorú nechceli počuť
b/ lebo bol zlodejom
c/ lebo zabil človeka
- 13. Ako sa volá miesto, na ktorom bol Pán Ježiš ukrižovaný?**
a/ Golgota
b/ Sinaj
c/ Mont Everest
- 14. Prijal nebeský Otec Ježišovu obeť na kríži?**
a/ áno
b/ nie
c/ možno
- 15. Komu sa zjavil Pán Ježiš po zmŕtvychvstaní ako prvému?**
a/ Petrovi a Jánovi
b/ Márii Magdaléne
c/ vojakom, ktorí strážili hrob
- 16. Ktorý z učeníkov vložil svoje prsty do Ježišových rán a povedal „Pán môj a Boh môj“?**
a/ Tomáš
b/ Jakub
c/ Peter
- 17. Kedy sa vo sv. omši sprítomňuje Ježišova smrť a vzkriesenie?**
a/ pri kázni
b/ pri premenení
c/ vo sv. prijímaní
- 18. Prečo zomrel Pán Ježiš?**
a/ aby sme mohli sláviť Veľkú noc
b/ aby nás vykúpil
c/ aby sme viac nehrešili
- 19. Kedy vstal Pán Ježiš zmŕtvych?**
a/ na druhý deň po ukrižovaní
b/ na tretí deň po ukrižovaní
c/ na desiaty deň po ukrižovaní
- 20. Ako oslovil Pán Ježiš učeníkov, keď vstúpil do miestnosti cez zatvorené dvere?**
a/ zdravím vás
b/ pochválený buď Ježiš Kristus
c/ pokoj vám

Spracovala: Božena Nemčíková

NÁMETY NA PÔSTNE A VEĽKONOČNÉ OBDOBIE

- Učiteľ môže žiakom rozmnožiť pripravený **skutkovník** – pôstny denníček, ktorý ich motivuje počas pôstneho obdobia konať dobré skutky, tiež možno na hodinách ako námet na úvodnú diskusiu využiť zobrazenie evanjelia pri každej pôstnej nedeli.
- Pre lepšie pochopenie múk Ježiša na kríži možno použiť metódu **Teplomer pocitov**. Cieľom je pozrieť sa na Ježiša očami tých, ktorí boli očitými svedkami jeho posledných chvíľ na zemi. Prečíta sa text zo Svätého písma Mt 26, a 27. Žiaci pracujú vo dvojiciach. Ich úlohou je zachytiť na „teplomer pocitov“ mená osôb, ktoré vystupujú v danom texte a ako nazývajú ich pocity, ktoré daná osoba prežívala voči Ježišovi. Žiaci môžu spomenúť: láska, nenávisť, bôľ, smútok, bezradnosť, žiaľ, súciti... a potom nech žiaci definujú svoje pocity voči Ježišovi a zaznačia ich na „teplomeri“
- **Kríž z halúzok** – možno ho zhotoviť na začiatku Pôstu. Učiteľ poprosí žiakov, aby priniesli živú vrbovú halúzku, alebo možno ísť s deťmi na prechádzku a spoločne nazbierať. Na hodine z viacerých halúzok vytvoríme kríž. Tento kríž dáme do vody a budeme sledovať, že postupne začnú halúzky pučať. Je to pre vytvorenie symboliky smrti starému životu a otvoreniu sa pre nový život. Ježiš zomrel na kríži, aby sme my mohli žiť v Božom kráľovstve.
- **Veniec nového života** – učiteľ na hodinu prinesie veniec zo zeleného kartónu, úlohou žiakov bude nakresliť a vystrihnúť z farebného papiera rôzne veľkonočné symboly a spoločne ich prilepia na veniec, ktorý si môžu zavesiť na dvere. Bude im to pripomínať veľkonočné obdobie.
- **Veľkonočná zástava** – podobne možno pripraviť zástavu, žiaci z kartónu a špajle pripravujú zástavy, kde napíšu nejaké veľkonočné heslo: Ježiš vstal z mŕtvych, Aleluja! A ozdobia ho rôznymi veľkonočnými symbolmi. Takéto vlajky, zástavy potom môžu umiestniť kdekoľvek po škole, alebo doma, ako radostnú novinu.

(Spracované podľa: MATHSON, P.: Rok liturgiczny dla dzieci. Księgarnia Św. Wojciecha: Poznań 2000) Mgr. Jana Pojezdalová

KRÍŽOVÁ CESTA

Námet na krížovú cestu so žiakmi môžeme realizovať i v rámci vyučovacej hodiny. Na formát A5 vytlačíme samostatne každé zastavenie. Keďže je 6 zastavení, pripravíme si ich tak, aby každý žiak mal jedno (napr. pre 18 žiakov je potrebné mať každé zastavenie 3x). Úlohou žiakov je buď samostatne alebo v skupinách s rovnakým zastavením zamyslieť sa nad textom v ľavej časti kríža. Potom do pravej časti kríža zapíšu svoje skúsenosti s utrpením. Do stredu nakreslia symbol daného utrpenia. Do spodnej časti napíšu modlitbu. Formát A4 obtrhajú do tvaru kríža. Potom nasleduje spoločné rozjímanie krížovej cesty: Žiaci sú v kruhu, v strede majú pripravený kríž z vykladacieho materiálu. Postupne rozjímajú nad zastaveniami, ako si ich pripravili a svoje kríže položia okolo veľkého kríža.

JEŽIŠ JE ZRADENÝ
*Dokonca i môj priateľ,
 ktorému som dôveroval
 a ktorý jedával môj
 chlieb, zdvihol proti
 mne päť.*
 Ž 41,10

Do Getsemanskej záhrady prichádza jeden z tých, ktorý bol Ježišovým učeníkom. Pozná Ježiša, no jeho čin a dohodnuté gesto zrady svedčí o nestálosti v dobrom a o zlyhaní vo chvíli, keď to iný najmenej čaká.

Človeka zrádzajú

Ježišu,

**JEŽIŠ JE ODSÚDENÝ
A BERIE KRÍŽ**

*Ukáž mi, Pane, svoju
cestu a budem kráčať
v tvojej pravde. Daj, aby
moje srdce bolo prosté
a malo bázeň pred tvojím
menom. Ž 86, 11*

Pilát si umýva ruky, lebo vie,
že odsúdil nevinného. Ježiš
s láskou berie kríž. Ved' po-
vedal: „Kto má väčšiu lásku
ako ten, kto dá život za svo-
jich priateľov?“

Človeka odsudzujú

Ježišu,

**JEŽIŠ PADÁ
POD KRÍŽOM**

*Ja sa však spolieham na
teba, Pane, a hovorím:*

*„Ty si môj Boh.“
Ž 31,15*

Ježiš padá a vstáva, opäť padá
a vstáva. Vlieva odvahu, aby
si svet priznal svoju slabosť
i k vstávaniu. Nie v svojej
sile, ale v sile viery a milosti.
Ježišovo vstávanie dvíha pad-
nutého človeka.

Človek padá a prehráva

Ježišu,

ŠIMON POMÁHA

*Pozeral som sa napravo
a videl som, že sa už nik
nepriznáva ku mne. Ne-
mám už kam sa uchýliť,
o môj život nik nestojí.
Ž 142,5*

Ježiš prijíma pomoc Šimona. Obetavosť, všímavosť, ohľaduplnosť, pokora, to sú hodnoty, ktoré sú ozdobou charakteru. Pomoc Šimona je výzvou k dennej pokornej službe.

Človek hľadá pomoc

Ježišu,

**JEŽIŠ NA KRÍŽI
ZOMIERA**

*Do tvojich rúk porúčam
svojho ducha;
ty si ma vykúpil,
Pane, Bože verný.
Ž 31,6*

Ježišovym najväčším utrpením bolo prežívanie pocitu opustenosti. Opustenosť je zavŕšená smrťou. Ježiš vkladá svoj život do Otcových rúk ako dozretý plod lásky.

Človek je opustený

Ježišu,

JEŽIŠ ŽIJE, ALELUJA!

*Oslavujte Pána,
lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo
trvá naveky.
Ž 118*

Veľkonočné ráno. Ježiš žije.
Hrob je prázdny. Vzkriesený
Pán sa zjavuje. Hovorí o sebe:
Ja som cesta, pravda a život.
Posiela nám Ducha Svätého,
ktorý posilňuje na ceste do
večnosti.

Človek víťazí

Ježišu,

Téma: Pôst je čas lásky a premeny

Ciele:

KC: Na základe Pavlovho Hymnu o láske poznať vlastnosti lásky.

Vedieť vysvetliť vlastnosti pravej lásky.

V Ježišovej smrti na kríži spoznať, že Ježiš zomrel z lásky ku každému z nás.

AC: Uvedomiť si, že láska dokáže prekonať aj utrpenie a smrť.

Pochopiť, že pôst je čas pre našu zmenu.

Pripodobnením sa k Ježišovej láske formovať postoj lásky k blížnemu

PMC: Počas pôstneho obdobia snažiť sa o premenu svojho srdca pripodobnením sa k Ježišovej láske.

Metódy: práca v skupinách, práca so Svätým písmom, diskusia, výklad

Pomôcky: Sväté písmo – 1 Kor 13, pôstna cesta, tlačivo recept (príp. formát A4), rozstrihané litánie k Božskému srdcu

Cieľová skupina: žiaci 2. stupňa ZŠ

ÚVOD

1. Modlitba

Učiteľ prinesie na hodinu obraz Božského Srdca a umiestni ho na viditeľné miesto. Rozdá žiakom postrihané texty litánií k Srdcu Ježišovmu. Postupne každý žiak prečíta a ostatní odpovedajú: „zmluj sa nad nami“.

2. Motivácia

Učiteľ žiakov rozdelí do troch skupín a každá dostane papier A4 alebo formulár lekárskeho receptu. Úlohou každej skupiny bude napísať lekársky recept, so všetkými náležitosťami tak, ako im to píše ich doktor (napr. 3 krát denne). Žiaci napíšu recepty ako riešenie určitého problému.

- aký recept by ste vypísali niekomu, kto má choré srdce, lebo sa zle správal k rodičom?
- Aký recept by ste vypísali niekomu, kto má zlomené srdce z hádky so svojím spolužiakom?
- Aký recept by ste vypísali niekomu, kto má lenivé srdce? (možno vymyslieť podľa situácie v triede)

Po 10. minútach vyzveme zástupcov skupín, aby prečítali ich „recept“ na konkrétnu chorobu. Potom môže nastať krátka diskusia o iných „chorobách“ srdca.

HLAVNÁ ČASŤ

1. Výklad

Každý z nás má istým spôsobom „choré srdce“, naše srdcia sú časom sklamané, kamenné, smutné.

Potrebuje pomoc Ježiša, aby nám dal Ducha Svätého a uzdravil naše srdce.

Pán Ježiš nás povzbudzuje, aby sme prekonávali naše slabosti a premieňali svoje srdcia pomocou Jeho lásky.

Božie slovo

Učiteľ si so žiakmi prečíta Hymnus na lásku 1 Kor 13.

Potom postupne žiaci napíšu na tabuľu okolo srdiečka vlastnosti lásky, ktoré si zapamätali.

Práca v skupinách

Úlohou žiakov je napísať príklad trpezlivej, dobrotivej... lásky.

ZÁVER

Pieseň

Akože len splatím tvoju lásku Pane,
Že si na kríži dal pribiť svoje dlane,
Pane, Pane, Pane, Pane.

Domáca úloha

V tomto čase, keď pripravujeme svoje srdce na veľké tajomstvá našej spásy, môžeme odpovedať na Ježišovu lásku opätovaním jeho lásky.

Pôst je čas služby. Stretávame sa s bližnými a delíme sa s Božou láskou s inými, zvlášť s tými, ktorí túto pomoc potrebujú.

Ježišova obeta na kríži nemôže ostať bez odozvy: Ako sa ja odmením Bohu za všetko, čo mi dal?

Pôst je čas, kedy Boh dáva svoju lásku, aby sme sa premenili.

Je to čas, kedy hľadáme cestu nasledovania Ježiša v našom živote.

Každý žiak dostane „Pôstnu cestu“, ich úlohou bude snažiť sa každý týždeň prežiť podľa konkrétnej vlastnosti lásky. Komu sa to podarí, vymaľuje si srdiečko na ceste od nedele ku nedeli.

1. týždeň – láska je trpezlivá (trpezlivosť v škole, doma)
2. týždeň – nevystatuje sa a nevypína sa (pomôžem a nebudem sa s tým chváliť, nebudem sa povyšovať nad druhých)
3. týždeň – dobrotivá (vykonám dobrý skutok, usmejem sa, pohladím, podám ruku)
4. týždeň – nie je sebecká (budem myslieť na dobro druhých)
5. týždeň – neteší sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy (zastanem sa druhého a budem hovoriť pravdu)

Mgr. Jana Pojezdalová

Téma: Ježišova cesta do Jeruzalema

Ciele

KC: Spoznať Ježišovu cestu obety za nás a jeho vytrvalosť v plnení Božej vôle.

AC: Uvedomiť si hodnotu Ježišovej prítomnosti, ktorý je s nami na našej životnej ceste.

PMC: Viesť k aktívnemu prežívaniu sv. omše a k uvedomelému prijímaniu Eucharistie.

Pomôcky: rôzne obrazy cesty, obrazy krížovej cesty, Sväté písmo (viac kusov), audio s meditatívnou hudbou, vykladací materiál.

Metódy: práca s biblickým textom, práca s vykladacím materiálom

Cieľová skupina: žiaci 2. stupňa ZŠ a SŠ

Úvod:

1. Motivácia

Učiteľ rozloží pred žiakov obrázky cesty a pokračuje nasledovne:

Na svete existujú rôzne cesty: kľukaté, rovné, asfaltové, lesné. Aj tu pred nami sú rôzne cesty. Niektoré obrázky ciest sa iste spájajú so spomienkami na takúto cestu.

Žiaci rozprávajú o tom, čo zažili na podobných cestách a či im to pripomína niektorý z obrazov.

2. Rozprávanie

Učiteľ pokračuje: Každý z nás má však svoje poslanie - svoju životnú cestu.

Žiaci rozprávajú o tom, ako si predstavujú svoje poslanie – životnú cestu. Aj keď hovoria o svojich vysnívaných povolaniach, je dôležité prepojiť to na skutočnosť, že každá životná cesta má rôzne úseky – „hrboľatá, náročná cesta“ ale i „priama, asfaltová cesta“.

Po rozhovore učiteľ uvedie tému nasledovne: Dnes sa zamyslíme nad Ježišovou cestou – jedným úsekom jeho života, nad cestou do Jeruzalema, kde ho čaká smrť.

Hlavná časť

Vyučovanie má byť sprevádzané zmyslovým vnímaním - videním, počúvaním, precítením, napodobňovaním. Počas tejto časti vyučovania žiaci pracujú spolu s učiteľom.

Žiaci sedia v kruhu. V strede je látkový kruh hnedej farby. Do neho rozložíme 7 obrázkov A4: vstup do Jeruzalema, poslednej večere, Getsemanskej záhrady, Ježiš súdený, Ježiš nesie kríž, Ježiša pochovávajú, Ježiš vstáva z mŕtvych.

1. Práca v skupinách

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín napr. po 2-3 tak, aby každý žiak bol zapojený. Každá skupina sa dohodne, ktorý obraz si vyberie tak, aby každá skupina mala jeden z 8 obrazov. Zároveň každá skupina žiakov má Sväté písmo a v skupine sa porozprávajú o tom, čo vedia o udalosti, ktorú majú znázornenú. Učiteľ môže dať žiakom pomocné otázky: 1. Čo vidím? 2. Čo o tejto udalosti viem? 3. Čo o tejto udalosti hovorí Sväté písmo?

2. Spoločná práca v pléne

Žiaci s pomocou učiteľa vytvoria vlastný obraz Ježišovej cesty pomocou vykladacieho materiálu. Je potrebné, aby pochopili, že Ježišova cesta je jeho poslaním – vykúpenie ľudstva. Žiaci stvárnajú udalosti a konfrontujú ich so svojim životom. Učiteľ vyzve žiakov nasledovne: Teraz sa aj my vydáme na cestu s Ježišom.

a) Pán Ježiš prichádza s apoštolmi sláviť Veľkonočné sviatky do Jeruzalema.

Stred priestoru bude prázdny. Skupina žiakov, ktorá pracovala s obrazom č. 1 začne so stvárnovaním spoločného obrazu. Urobíme si bránu z hnedých šatiek a cestu z motúzov).

Spoločne rozmýšľame, cez aké brány, dvere sme my dnes už prešli (sú dvere, cez ktoré chodím nerada, zo zvedavosti, pomaly, rýchlo - prečo? Žiaci rozprávajú o dverách doma, v škole, v kostole.) Ľudia ho vítajú ako svojho kráľa. V košíku sú pripravené bahniatka, žiaci *kladú na cestu farebné kúsky látok a bahniatka. Medzi tým spievajú na jednoduchý nápev Hosanna. Jeden žiak posúva po ceste zapálenú sviecu - Ježiša.*)

Celý Ježišov život bol nasmerovaný na cestu do Jeruzalema, bolo to jeho poslanie - preto prišiel na tento svet.

b) Teraz vchádzame s Ježišom do večeradla

Skupina, ktorá pracovala s druhým obrazom, pripraví priestor večeradla. (*fialová šatka, na ňu biely okrúhly obrúsok, kúsok chleba, kalich, ozdobiť kláskami, priložíme misku so zrnom*).

Symby Eucharistie sú vždy v strede: pre nás je to najdôležitejšie (to žiakom pripomínáme). Okolo stola sedí 12 apoštolov (*dáme tam 12 krúžkov, alebo každý žiak si tam dá svoj znak z vykladacieho materiálu*). Tak sa stáva spoločenstvo apoštolov aj našim spoločenstvom: aj pri sv. omši tvoríme spoločenstvo - sprítomňujeme si Poslednú večeru (*do stredu položíme zapálenú sviecu*). Spievame pieseň, napr. Prijmi tieto naše dary, Pane. Potom sa so žiakmi delíme s chlebom.

c) Teraz sme prišli s Ježišom do Getsemanskej záhrady

Skupina, ktorá pracovala s tretím obrazom pripraví priestor Getsemanskej záhrady (*zelená šatka, na nej tmavozelené kopčeky, Ježiš = zapálená svieca, apoštoli=12 kahančekov - len 3 z nich sú blízko pri Ježišovi, ostatní obďaleč spia, sviečky nehoria*.) Nad Olivovou horou sa rozprestrela noc (*záhradu prikryť tmavou šatkou*), Ježiš sa modlí, anjel ho posilňuje (*malá biela šatka*.)

Žiaci hovoria o svojom strachu, starostiach, alebo bez slova položia kamienok k Ježišovi. Ježiš je zra- dený (*jeden kahanček zoberieme*), bol zajatý (*k svieci položíme hrubý povraz*), odvedený do Kajfášov- ho domu - vedľa rozprestrie červenu šatku.

d) *Ježiš v Kajfášovom dome.*

Skupina, ktorá pracovala so štvrtým obrazom, pripraví priestor súdenia (*červená šatka a na ňu položia trňovú korunu a sviecu*).

Z pohľadu paradoxov a ambivalencie symbolov hovoríme o korune ako korune kráľov ale i o korune výsmechu, ktorou je trňová koruna.

e) *Ježiš nesie kríž*

Skupina, ktorá pracovala s piatym obrazom, pripraví transformáciu tejto udalosti. (*žiaci urobia z hne- dých šatiek veľký kríž*).

Žiaci sa potom zamyslia nad svojimi starosťami, trápeniami, previneniami a ako vonkajšie gesto sym- bolicky položia vedľa kríža symbol (*kamienky, farebné čriepky*).

Učiteľ pokračuje: Na tejto krížovej ceste Ježiš nekráča sám, pomáha mu Šimon (*položíme obraz, t. j. sériu obrazov krížovej cesty postupne kladú na ramená kríža, svieca s trňovou korunou ide do stredu kríža*). - kto pomáha nám, komu pomáham ja? Ježiš stretáva Máriu (*položil' obraz*) - aj moja mama je stále s nami. Ježiš padá pod krížom (*obraz*) - aj naše bremeno býva neraz príťažké, ale Ježiš nezostal ležať, vstal (*žiaci položia svoje sviece okolo kríža = vyjadrenie nádeje*.) Mnohí na Ježiša ukazujú, mnohí ho sprevádzajú (*Veronika = biela šatka pod krížom - ženy sú silné*.) Ježiša vyzliekajú, ničia jeho dôstojnosť (*obraz, kocka z hry Človeče...*), je pribitý na kríž (*na fialovú šatku položíme kríž zo zrkadielok*), Ježiš zomiera (*kríž zakryjeme čiernou šatkou, na ňu položíme obraz žien pod krížom*.)

Ježiša skladajú z kríža a vkladajú ho Márii do náručia (*čierna šatka, na nej obraz*). Bolesťná Matka má na Slovensku hlboké zázemie, mnohí sa s ňou identifikujú. V jej bolesti je ukrytá aj naša bolesť. Smrť nie je to posledné, čo nás stretáva.

f) *Ježiša pochovávajú*

Skupina, ktorá pracovala so šiestym obrazom, vytvorí priestor hrobu (*z hnedej šatky vytvoríme hrob, sviecu sfúkne, zabalíme ju do bielej šatky, vložíme do hrobu a otvor privalíme väčším kameňom*.) Každé zrno, ktoré má priniesť úrodu, musí zomrieť (*k hrobu priložíme misku so zrnom a klasmi*.)

Táto vyučovacia jednotka nemá končiť smutne a preto nekončíme pri kríži, ale končíme zmŕtvych- vstaním. Učiteľ pokračuje: Ježiš je v hrobe. Čo všetko môže byť neživé? Žiaci hovoria napr. kvety a hneď sa snažia to znázorniť telom. Na vyjadrenie zomierania a vstávania použijeme Jerichovu ružu. Deti môžu zatvorenú ružu (položená na čiernej šatke) znázorniť aj telom. Ježiš však nezostal mŕtvý – on vstal zmŕtvych.

g) *Vzkriesenie*

Skupina, ktorá pracovala so siedmym obrazom, pripraví priestor (*žiaci postupne rozkladajú svetlú okrúhlu šatku*). Učiteľ kladie otázku: Čo nám to pripomína? Žiaci odpovedajú: napr. nový deň, nové slnko, svetlo - Ježiš Kristus vstal zmŕtvych, kameň je odvalený (*odložíme kameň pred hrobu, do stre- du svetlej šatky položíme zapálený paškál*).

Môže sa zaspievať vhodná pieseň, napr. aj z veľkonočnej vigílie: Kristus-Svetlo sveta...

(*Žiaci kladú od sviece líče - prúžky svetla z lesklých fólií alebo zo stúh - žlté, oranžové, biele*.) Medzi- tým dáme Jerichovu ružu do vody, aby sa začala rozvíjať. Ruža sa otvorila životu, vystiera sa za sln- kom ako každý kvet (*priložíť rozkvitnutú ružu*).

My sa máme tiež otvoriť veľkonočnému svetlu, prijímať z neho silu, aby sme mohli ďalej rásť a šíriť okolo seba príjemnú vôňu.

(*Žiaci ďalej ozdobia „svetlo“ sušenými kvetmi, lesklými svetlými predmetmi, malými ovečkami, skle- nenými kamienkami, perličkami a pod.*)

Spracovala: Klára Solánová

ZÁVER

Na záver môžeme zaspievať známu veľkonočnú pieseň (napr. Ježiš, žije, Vstal, vstal...)

PONÚKAME

Judit Fogassy SDSH: PRÍRUČKA KATECHUMENÁTNEJ KATECHÉZY

Príručka obsahuje teoretické a praktické prvky katechumenátnej katechény. Ponúka stručný prehľad dejín katechumenátu, podstatu, štruktúru, cieľové skupiny, teologické a pastoračné pozadie katechumenátu. Poslednú časť príručky tvorí návrh metód.

Cena 2,49 €

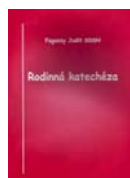
Judit Fogassy SDSH: PRÍRUČKA KATECHÉTU

Príručka je pomôckou pre katechéta pri organizačnej príprave na katechézu, ponúka aj praktické metódy, pričom autorka vychádza z požiadaviek cirkevných dokumentov, ktoré vyzývajú k obráteniu, k obnove a výchovnej evanjelizácii.

Cena 2,30 €

Judit Fogassy SDSH: RODINNÁ KATECHÉZA

Publikácia pozostáva z 3 častí. Prvá časť je venovaná katechétom – vedúcim. Načrtáva vypracovanie 16 tém stretnutí. Podstatou je vytvoriť rodinné fórum, vždy brať ohľad na jednotu rodiny. Druhá časť sa zakladá na KKC. Pomocou 31 otázok podnecuje k spracovaniu jednotlivých tém. Témy umožňujú viesť dialóg. Tretia časť je ponukou materiálu pre formáciu rodinných katechéto.

Cena 4,00 €

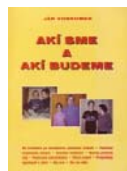
Mary Beth Bonacciová: PIZZA LÁSKA

Autorka odpovedá na otázky, ktoré zozbierala počas svojej dlhodobej praxe od mladých ľudí v príprave na manželstvo. Odpovede autorky sú veľmi kompetentné. Nič nie je tak silné, ako jasné fakty. Publikácia je vhodnou príručkou každého učiteľa náboženstva, pomocou nej môže získať odpovede na otázky, ktoré zaznievajú z úst mladej generácie.

Cena: 6,00 €

Ján Vonkomer: Akí sme a akí budeme

Obsahom knihy sú poznatky a skúsenosti z psychologickej diagnostiky mládeže, z psychologickej poradne i z rozprávania pre mládež. Autor sa cieľavedome snažil sústrediť tie poznatky a skúsenosti, ktoré by mohli naplniť úlohu diskrétno sprievodcu dospievajúcej mládeže.

Cena: 2,50 €

Tonino Lasconi: Keď mi viera lezie na nervy

Obsah knihy tvoria otázky a listy mladých ľudí. Na listy odpovedá autor. Kniha zaujme dospievajúcich chlapcov a dievčatá. Príbehy možno využiť v skupinovej práci pri problémovej stratégii.

Cena: 3,20 €